

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY - 28. TÝDEN (12.7.2021)

Kamil Holý

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka Poradenství. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

V porostech nezvykle málo škůdců, skoro to vypadá, že mají dovolenou. Příčinou jsou silné bouřky, které škůdce sfoukly/smyly z rostlin. Předpověď dalších bouřek a následné deštivé počasí budou pro škůdce nepříznivé (Čechy), na Moravě může být situace odlišná.

Pokračuje nálet mšice zelné, lokálně vyšší výskyt dospělců krytonosců, už i první příznaky poškození řapíků od larev, poškození bude vzrůstat. Molice a zápředníčka zatím málo, ale mohou se rychle vzpamatovat a pokračovat v migraci/žíru. Nová generace molice se začne brzy líhnout i v zelenině. Lokálně škody od housenek a dřepčků.

Brokvičková zelenina - lokálně mohou škodit dospělci krytonosců, vyšším rizikem jsou jejich larvy, které se vyvíjejí uvnitř řapíků a nedají se hubit. Místy škodí housenky zápředníčka (vzrůstající škodlivost) a můr (kladení ukončeno a housenky postupně ubývají). Především v hlávkách zelí, kapusty a v kvěťáku mohou škodit i housenky bělásků. Dospělců a nových vajíček molice minimum, převažují nymfy, které jsou pevně přisedlé k pokožce listu. Pokračuje nálet mšice zelné, v porostech občas rostliny poškozené sáním. Lokálně i vyšší výskyty dřepčků.

V teplých oblastech se může začít líhnout nová generace molice vlašovičnickové vyvinutá na zelenině => zaorat napadené porosty co nejdříve po sklizni.

Ostatní zelenina - kromě mandelinky bramborové a třásněnek výskyt škůdců velmi nízký. Lokálně mohou škodit polyfágní druhy můr.

Rizikové - můry, molice, zápředníček, lokálně mšice zelná, dřepčik a krytonosci

Molice vlašovičnicková

- migraci z řepky přerušilo počasí, po deštích v porostech minimum dospělců a snůšek. Koncem týdne začnou nejspíše znovu naletovat úměrně usychání řepky.

Sledovat kuklení/líhnutí nové generace - napadené porosty po sklizni ihned zaorat.

Monitoring - na spodní straně listů dospělci, snůšky vajíček a nymfy.

Ochrana - při vyšším výskytu ošetřit proti dospělcům před vykladením vajíček. Tankmix s olejem výrazně zvýší účinnost.

Dřepčici - *Phyllotreta* spp.

- plošný výskyt, ale jen místy nad prahem škodlivosti. V letošním roce je zatím nižší tlak.

Monitoring - dospělci jsou většinou na vrchní straně listů, ve kterých jsou vykousané dírky.

Ochrana - vyšší škodlivost je za sucha, kdy poškozené listy rychleji usychají. U mladých rostlin se ošetření provádí při výskytu více než 1 dospělce na rostlinu, u rostlin s více listy určuje ochranu rozsah poškození listové plochy.

Prevenčí je obsev mladých porostů hořčicí, kterou dřepčici upřednostňují před tuhými listy většiny druhů brukvovitých zelenin.

Květilka zelná

- pokračuje kladení a líhnutí larev. Podmínky jsou příznivé, bez ochrany může dojít k poškození až úhynu rostlin.

Monitoring - bílá vajíčka kladena na kořenový krček nebo pod části rostliny dotýkající se půdy. Larvy se zavrtávají do kořenů a částí rostlin dotýkající se půdy. Starší larvy mohou být v půdě v blízkosti kořenů.

Ochrana - moření sadby nebo ošetření proti dospělcům před vykladením vajíček.

Krytonosci a dřepčík olejkový

- lokálně vyšší výskyt dospělců, začínají první příznaky poškození řapíků larvami krytonosců.

Monitoring - dospělci nejčastěji na listech, do kterých vykusují nepravidelné otvory, ale mohou se schovávat i v hlávkách.

Ochrana - provádí se proti dospělcům v závislosti na poškození rostlin žírem. Na lokalitách, kde škodí i larvy, je třeba ošetřit proti krytonoscům před vykladením.

Zápředníček polní

- v porostech dospělci i housenky, lokálně mohou škodit. Početnost se bude postupně zvyšovat.

Monitoring - zelené housenky zpravidla na spodní straně listů, žijí jednotlivě, ale na listu může být více housenek. Mají tvar brousku (nejširší uprostřed, k hlavě a zadečku se zužují). Skeletují listy, vrchní pokožka zůstává neporušena.

Dospělci se monitorují feromonovými lapáky.

Ochrana - provádí se proti mladým housenkám, které jsou nejcitlivější k insekticidům. Housenky jsou ukryté na spodní straně listů pod pokožkou => použít přípravky pronikající do pletiv (lokálně systémové) nebo kontaktními přípravky ošetřit i spodní stranu listů.

Housenky mūr

- mūra zelná a m. kapustová - konec letu a kladení 1. generace, lokálně ale zůstávají vyšší počty housenek - budou postupně

ubývat. Další druhy mûr (např. kovolessklec gama) zatím málo.

Monitoring - vajíčka a housenky různého zbarvení na listech a řapících, kde se objevují různé požerky, případně trus.

Dospělce vybraných druhů sleduje UKZUZ odchycem do světelných lapáků. V porostech možno použít feromonové lapáky.

Ochrana - provádí se na líhnoucí se housenky, které jsou k insekticidům nejcitlivější. Starší housenky ukryté v hlávkách jsou hůře zasažitelné.

Mšice zelná

- migrace pokračuje, ale již ne tak masově a regulaci většinou zvládnou predátoři bez použití insekticidů.

Monitoring - různě velké kolonie na listech a v hlávkách.

Ochrana - provést v závislosti na početnosti užitečných organismů. V současnosti hojně larvy pestřenek i mšicomaři si s malými koloniemi dokáží poradit.

Třásněnky

- na brukvovitých rostlinách výskyt nízký, ale u citlivých odrůd mohou poškodit listy. Vzácně jsou vidět nymfy. Na cibuli jsou počty dospělců i nymf zatím nízké, bez škod.

Monitoring - dospělci i nymfy jsou ukryté mezi nahloučenými listy nebo volně na listech. V místě sání černé kupičky trusu.

Ochrana - v závislosti na množství a poškozené ploše. U citlivých odrůd brukvovité zeleniny po sání vznikají i nádorky - vada vzhledu. Vyšší riziko je u velkých rostlin, které začínají tvořit hlávky - dospělci se v nich schovají a postřik se k nim nedostane.

Užitečné organizmy

Nejpočetnější jsou afidofágové (pestřenky, mšicomaři), občas parazitoidi dalších škůdců, ale výskyt je stále podprůměrný. Pestřenky lákají do porostů jejich parazitoidy z podčeledi Diplazontinae. Velmi nízký výskyt je i u slunéček, zlatooček a dravých bejlmerek, které nejsou v letošním roce ani v porostech s dostatkem mšic.

Vývoj molice vlašovičnickové zdárně pokračuje, brzy se začne líhnout nová generace

Klade květilka zelná

Pokračuje nálet mšice zelné

Housenek můr postupně ubývá, ale než se začnou kuklit, mohou ještě způsobit škody

Dospělci krytonosců ukrytí pod vrchními listy hlávek

Začíná se objevovat první poškození řapíků larvami krytonosců

Mšic ubývá, ale poškození listů zůstává

Třásněnek bude postupně přibývat

Bělásků je méně, ale vajíčka i housenky se v porostu vyskytují

Mšice lákají do porostů dospělé několika druhů pestřenek

Beznohá larva a kapkovitá kukla pestřenky pruhované

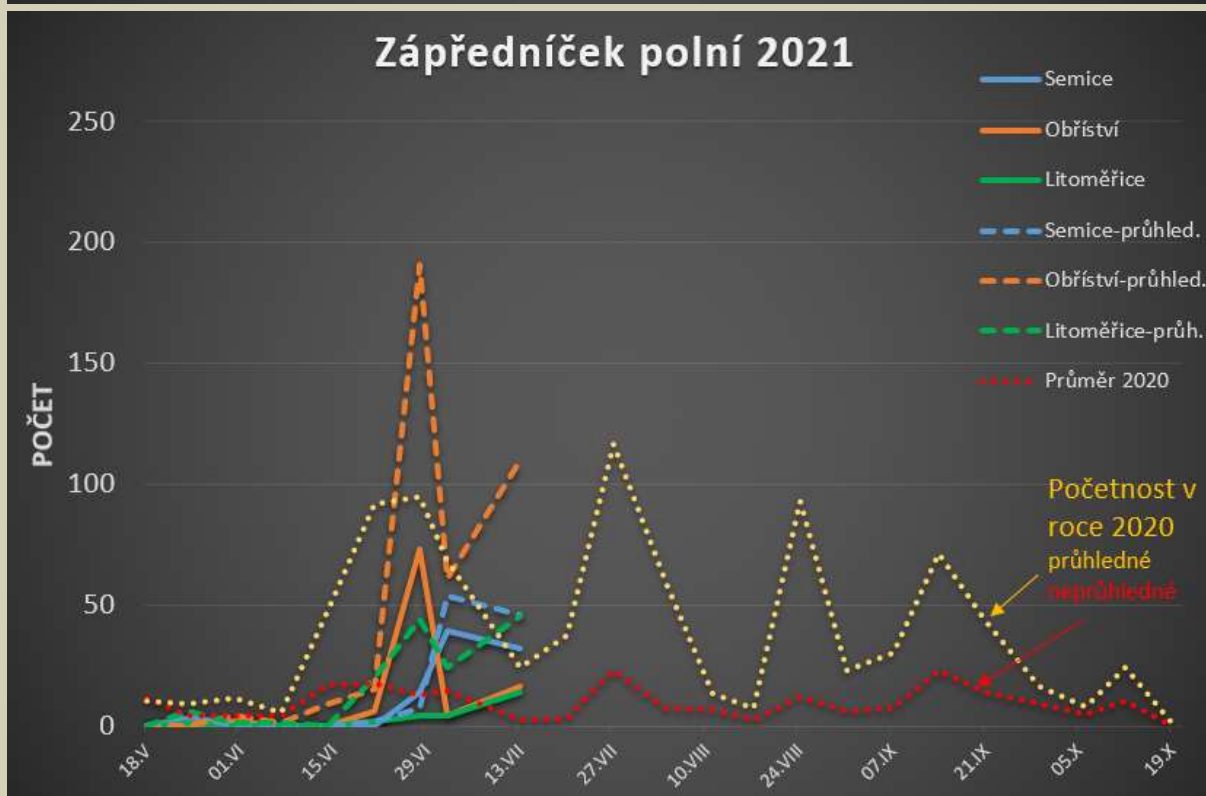
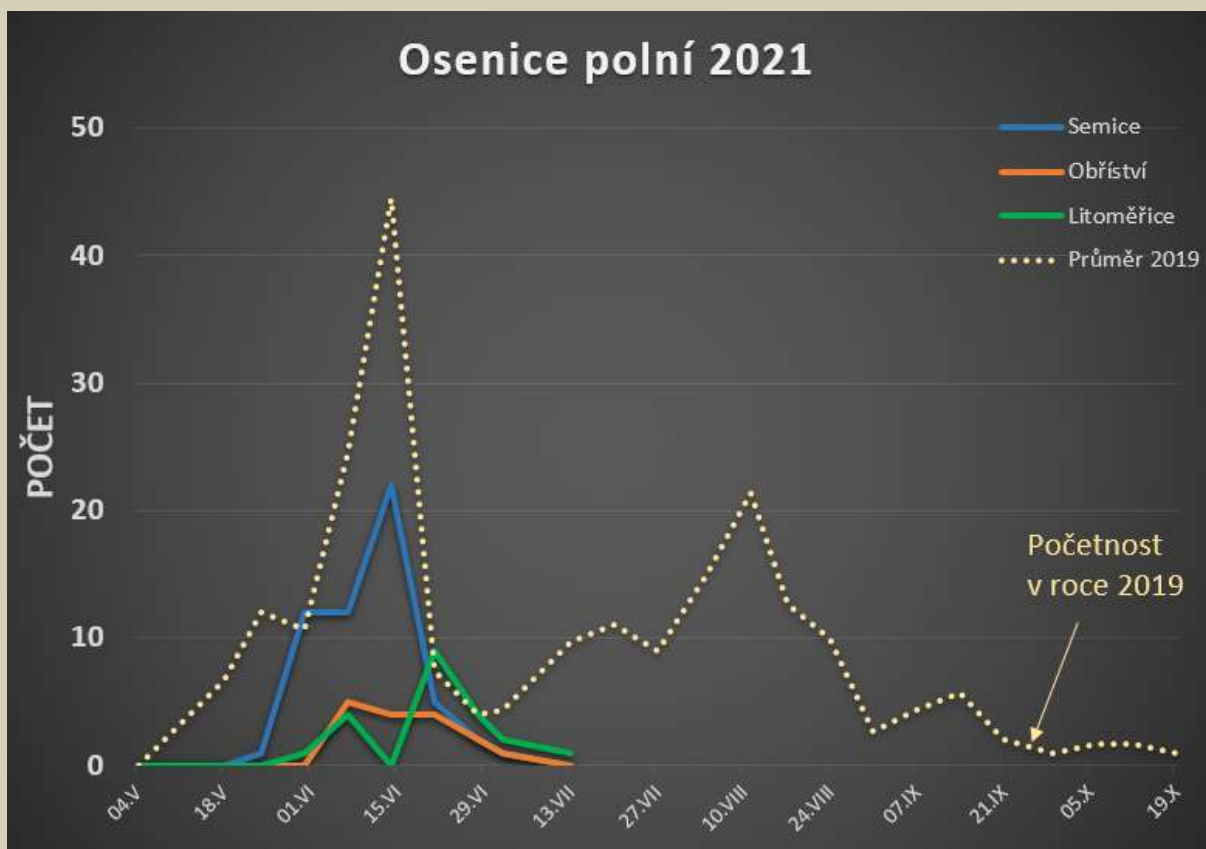
Dospělec mšicomara

Odchyt osenice polní a zápředníčka do feromonových lapáků v roce 2021

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozích letech (průměr ze všech 3 lokalit)
- zápředníček - čárkovaná čára (průhledný lapák), plná čára (neprůhledný lapák) - rozdíly v odchycích na stejné lokalitě

Osenice - konec letu 1. generace, odchycy průměrné => lze očekávat normální škodlivost

Zápředníček - lokálně vysoký výskyt => bez ochrany dojde k poškození listů

Můra kapustová a můra zelná - konec dospělců 1. generace, již nekladou, ale housenky z dřívějších snůšek mohou ještě cca 14 dní škodit

